

Weekendavisen

Weekendavisen A/S
Pilestræde 34, 1147 København K.
Telefon: 33 75 25 33 Telefax: 33 75 20 50
e-mail: bwa@weekendavisen.dk

Territorialt

DANMARKS historie er kun forståelig, hvis man husker landets geografiske placering midt mellem to have og tre store kulturområder. Adgangsvæjene mellem Østersøen og Nordøen og dermed verdenshavene definerer det danske territorium, og der er nærmest ingen ende på de krige, der er blevet udkæmpet i vores område for at kontrollere Sundet, Bælterne og Skagerrak. Balancen mellem det angelsaksiske, det tyske og det russiske politisk-kulturelle rum udgør en konstant i vores historie, og nutids-historien er ingen undtagelse.

PLACERING betyder i geo-politikens alt, og ikke bare vores ældre historie illustrerer dette forhold. Efter Anden Verdenskrig blev Danmark det østligste medlem af NATO i Nord-europa, en frontlinjestat mod essentielt russiske, geopolitiske ambitioner. Placeringen i grænsefeltet mellem ambitiøse stormagter var på én gang en farlig situation og en bekvem position; fjenderne lagde megen energi i at forføre os, og vore allierede prioriterede tilsvarende forsvar af Danmark højt. Netop det sidste forhold medførte, at mange danskere under den Kolde Krig mente at kunne ringeagte hele tanken om militært forsvar af territoriet.

I begyndelsen af 1990'erne, da Rusland mistede magten over sit daværende imperium, var det derfor nærliggende at bilde sig ind, at drømmen om Fredens Hav i Østersøen endelig var blevet til virkelighed. Fremtiden tegnede lys og lykkelig, og i det omfang vi overhovedet behøvede et militær, var det udelukkende for at kunne drage til fremmede lande og kæmpe for fred og demokrati. I dag må vi glæde os over, at det danske forsvar i forskelligt omfang blev bragt i aktion både i eks-Jugoslavien, Irak, Afghanistan, Aden-bugten, Libyen og Mali; ellers er det ikke til at tænke på, hvor dårligt rustede vi ville være til den fremtid, som tegner sig foran os.

VERDEN holdt nemlig ikke op med at udvikle sig, bare fordi Sovjetunionen faldt sammen; sammenbruddet skabte noget nyt, som beklageligvis i høj grad ligner noget gammelt. Rusland ligger stadig, hvor det har ligget siden Middelalderen, og Ruslands ambitioner folder sig derfor med naturodvendighed ud i det

Uvidensamfundet

PÅ læreruddannelsen, der i disse tider foregår på institutioner, man kalder University Colleges, er der blevet indført skriftlige prøver i fagene. Det er et led i en politisk bestræbelse på at forbedre skolelærernes færdighedsniveau med henblik på den elementære undervisning af børn i det, man kalder Videnssamfundet. Ja, egentlig kalder man det officielt Vidensamfundet, hvilket man måske skal tage som et tegn. I hvert fald var hensigten med de skriftlige prøver at sikre, at de kommende skolelærere er godt hjemme i de fag, de skal ud og undervise børnene i.

LÆRERUDDANNELSEN forvaltes imidlertid af folk, der nok kan regne ud, hvordan man sniger sig uden om politikernes tåbeligheder. Derfor er der ingen, der ligefrem læser de lærerstudierendes skriftlige opgaver; man sikrer sig bare, at de omfatter det antal tegn, de skal ifølge ordningen. Så ikke alene kan man afskrive et leksikonopslag – eller halvdelen af et leksikonopslag – og aflevere det med god samvittighed, man kan også skrive noget vās af egen tilvirkning og uden forbindelse til det påståede emne og stadig få det godkendt. Adspurgt har de ansvarlige for denne praksis betruet offentligheden, at det er meget vigtigere, at lærerne bliver gode lærere, end at de selv har lærere, der gider forholde sig til studerendes skriftlige arbejder.

LÆRER man mon at blive en god lærer af selv at have lærere, der holder sig med sådan en undervisningspraksis? Hvis det ikke var, fordi affæren er blevet foldet omfattende ud i

samme geografiske rum som før. Og derfor tegner vore sikkerhedsproblemer sig fuldkommen som før. Den russiske aggression mod Ukraine eskaleres, mens dette skrives; natten til torsdag fandt der efter alt at dømme et større kampvognslag sted i det østlige Ukraine, og Rusland har allerede annekteret adgangen til Sortehavet fra Ukraine.

ER der noget mærkelig gammel-dags over den russiske aggression, skyldes det formentlig, at det virkelig er ganske velkendte, gode gammeldags mål, det handler om. Adgang til havet har kolossal betydning, nu som før, og Ruslands muligheder i den retning er begrænsede af andre, suveræne stater. Det gælder den ukrainske sortehavskyst, og det gælder østersøkysten, hvor kun enklaven i Kaliningrad giver russisk havadgang. Det vil sige, at russerne uden al tvivl truer Estland, Letland og Litauen. Og dét bringer problemet hjem til os.

IGEN at måtte indse, at Østersøen ikke er et Fredens Hav, er naturligvis smertefuld. Vi ville sådan ønske, at vores ende af verden ligesom befandt sig uden for den verden, hvor uenigheder afgøres med våben. Vi ville frygteligt gerne have fribillet, sidde på tilskuerrækkerne og ryste på vore hoveder over al den ufredelighed. Men sådan er vi ikke placeret. Vi er nærmeste naboer til en stribe lande, som med god grund føler sig udsatte. Vi er deres naboer, vi er i den Europæiske Union med dem, og vi er i NATO med dem. Det vil altså sammen sige, at hvis Rusland en dag krænker deres suverenitet, er vi i krig med Rusland.

AFGØRENDE for en fredelig fremtid er det derfor, at Rusland ikke finder på at føre sin utvivlsomme, geopolitiske ambition ud i livet ved Østersøen. Og hvis vi skal forhindre dét, må vi overbevise russerne om, at de ikke vil kunne komme godt fra det; Putin er en kynisk realist. Der er al mulig grund til at høre efter, når Center for Militære Studier anbefaler, at vi genopfinder det territoriale forsvar, øger forsvarsudgifterne til NATOs minimum og begynder at patruljere i Østersøen med en fregat. Danmark ligger stadig på en strategisk uvurderlig plads, og vi kan lige så godt se i øjnene, at Danmark har den allerstørste betydning. Bare fordi vi geografisk er anbragt, hvor vi er. *A.K.*

respekterede aviser, ville man jo tro, det drejede sig om en spøg. Eller bagvaskelse. Men det skulle være ganske vist; man kalder dette her med at tælle tegn i stedet for at læse teksten for »formelle krav«.

MAN uddanner altså i Danmark lærere ved at lade dem gå for lud og koldt vand. Og man lærer dem tilmed at aflevere opgaver, som i enhver normal skole i verden ville blive betegnet som snyderi. Forventer man så, at de studerende efter endt uddannelse vil have noget begreb om, hvilket ansvar man har som lærer? Tror man, at folk, der er uddannet på denne måde, selv vil finde det naturligt at give faglige reaktioner på deres egne elevers faglige anstrengelser?

NOGET af det mest hårdnakkede i sproglig, der hele tiden gentages i dansk skoledebat, er remsen om, at paratviden er overflødig. Deraf følger for det første, at eksamen er noget pjat, dernæst at snyd er forsvarligt, og endelig, at uvidenhed er lige så godt som viden. Men viden, man har parat i sit hoved, er betydeligt lettere tilgængelig end viden, man skal slå op på nettet.

BEMÆRKELSERVÆRDIGT nok trænes de lærerstudierende med den »formelle« godkendelse ikke engang i at slå noget op, eftersom det er lige meget, hvad de skriver. Vi kan konkludere, at vi har en læreruddannelse, hvor man ganske formelt lærer de unge, at det er fuldkommen ligegyldigt, om man ved noget eller ej. Og at lærere ikke behøver kuldjelig sig med interesse for elevernes kundskaber. *A.K.*

DEBAT

Ud af kriminalitet

Alice Filtenborg Bowman, Kirstine Engelbrecht Mogensen og Sophia Alexandra McCulloch
projektgruppe, Aarhus Efterskole

60 procent af dem, der i dag sidder i de danske fængsler, har siddet der før. Mange undersøgelser viser, at et job kan afhjælpe tilbagefald til kriminalitet. Men hvor let er det overhovedet at få et job, når først man er blevet stemplet som kriminel?

Mange arbejdsgivere har oftest svært ved at se ud over straffeattesten, når en tidligere indsat søger arbejde hos dem, også selvom deres kompetencer lever op til de krav, der stilles. Vi tror på, at det er et job til de tidligere indsatte, der skal til for at nedsætte den generelle kriminalitet i vores samfund på længere sigt. Vi synes, at det er utroligt, at dette stadig er så generelt et problem, når det jo i sidste ende påvirker os alle.

Mange indsatte mister modet til at komme ud på arbejdsmarkedet igen, efter at de har afsonet deres dom, da de ved, at de bliver set ned på af resten af samfundet, og fordi pletten på straffeattesten overskygger deres person.

Men hvis man som arbejdsgiver afviser en jobansøger i døren på grund af en plet på straffeattesten, så risikerer man at snyde sig selv for god arbejdskraft. Tidligere indsatte har nemlig tit gode kompetencer med sig i bagagen og er oftest meget loyale på en arbejdsplads, fordi de er taknemmelige for at få en chance til. Dette emne er tidligere taget op til debat, men vi mener, at det igen bør blive belyst, da mange mennesker ikke ser alvoren i problemet.

Man ser dog også nogle arbejdsgivere, som vælger at se bort fra straffeattesten og ikke ønsker at vide, om ansøgeren er tidligere straffet eller ej.

Vi synes, at dette er den rette tilgang,

ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

fordi det giver den tidligere indsatte mulighed for at starte på en frisk og blive behandlet ligeværdigt med andre. Lad os tage kampen op mod den tilbagevendende kriminalitet ved at give de tidligere indsatte et fast job at stå op til om morgenen, og så vi på sigt kan mindske den generelle kriminalitet i Danmark.

Løkke og rouletten

Ole Witt-Hansen
Grevehaven 12, 2670 Greve

Det er demokratisk bornelærdom, at det i et retssamfund er overordentlig ufornuftigt at give dårlige lønninger til politikere og dommere. Men det er næppe heller helt fornuftigt, at udstyre nogen, der er voldsomt gældssat med administrative magtbeføjelser.

Denne betragtning, har fjernet sig fra det abstrakte, efter at det er kommet

frem i pressen, at Lars Løkke Rasmussen har belånt sit hus med op til over to etager mere, end hvad der findes på huset.

I almindelighed er det kun kreditorerne, der med rette kan blande sig i folks privatøkonomi, men det gælder ikke helt for offentlige personer med politisk eller administrativ magt. Ved udnævnelsen af Lars Løkke til finansminister, kom det for eksempel frem, at han også frekventerede kasinoer. Alt andet lige, så kan det nu godt udløse en ikke helt ubetydelig ængstelse, at en finansminister stiller sin økonomi til rådighed ved rouletten.

Set udefra er der intet prangende ved Lars Løkke's boligforhold. Et almindeligt parcelhus, som andre med under den halve indtægt administrerer uden besvær. Som beskrevet i dele af pressen, stoppede Moderniseringsstyrelsen i oktober 2013 hans udbetaling af minusterspension. Ingen ved hvorfor, men en professor i økonomi udtaler, at årsagen kan være, at han skylder staten (mange)

Uredelighed. Uden for Danmarks grænser anses rene sjuskefejl ikke for at være lig med uredelighed eller strafbare. Det gør de i udkastet fra Forskningsministeriet til en dansk kodeks for videnskabelig integritet. En sådan kodeks er skadelig.

I strid med sund fornuft

For nylig offentliggjorde Forskningsministeriet et udkast til en dansk kodeks for videnskabelig integritet, som danske forskningsinstitutioner inviteres til at tilslutte sig på frivillig basis.

Udkastet er imidlertid i sin nuværende udformning ubrugeligt, fordi det fuldstændig ignorerer spørgsmålet om, hvorvidt uagtsomme forskningsfejl (sjuskefejl) kan udgøre en overtrædelse af kodeksen. Udkastet åbner således mulighed for, at en dansk forsker ligesom i dag kan kendes uredelig under henvisning til sjuske, til trods for at dette i størsteparten af verden ikke anses for uredeligt.

Udkastet er endvidere uanvendeligt, fordi det indfører en række verdensnyheder inden for uredelighed og dermed strider mod den danske uredelighedslovgivnings erklærede formål. Formålet er at styrke dansk forsknings troværdighed, hvilket kræver, at danske forskere underkastes forskningsetiske normer, der svarer til dominerende internationale strømninger. Troværdigheden styrkes naturligvis ikke, hvis de behandles mildere end deres kolleger i udlandet.

Men det gør den heller ikke, hvis de behandles hårdere. Hvis en forsker kendes uredelig under henvisning til regler, der er ukendte uden for landets grænser, vil dette udelukkende foranledige vores omverden til at tænke, at redelighedslovgivningen her i landet er i strid med sund fornuft. Det første skridt i den rigtige

retning er at udelukke, at sjuskefejl kan regnes for videnskabelig uredelighed. En eventuel dansk kodeks bør indeholde en udtrykkelig regel med dette indhold.

To konklusioner følger. Den ene er, at der slet ikke er behov for en dansk kodeks, eftersom den er skadelig, medmindre den i det hele svarer til de regler, som der allerede er enighed om i toneangivende landes officielle regelsæt.

Samtidig opstår spørgsmålet, hvorfor vi ikke blot kan fortsætte med de regler, som UUVU anvender. Den mest nærliggende forklaring er, at kodeksudvalget anser UUVU's stemplinger for afgjort med »hjemmel« i regler, som UUVU opfinder til lejligheden og anvender med tilbagevirkende kraft, og at der derfor er behov for noget mere håndgribeligt i form af en udtømmende og nedskreven kodeks, svarende for eksempel til de advokatiske regler, der autoritativt fastlægger god advokatskik.

Dette har kodeksudvalget jo lov til at mene, men hvis de gør det og har ret, betyder det, at samtlige UUVU's afgørelser siden 1992 er ugyldige: Lovgivningen aldrig har rummet en bemyndigelse til UUVU til selv at fastsætte de regler, der trækker grænsen mellem det redelige og det uredelige.

Den anden konklusion er, at verdensnyhederne i udkastet bør fjernes, eftersom de indebærer en skærpelse af redelighedspligterne her i landet i sammenligning

Balkan. Der var krig, og der var venner og fjender og dog. I den seneste måned har bosniere, kroater og serbere hjulpet hinanden med at forvinde ødelæggelserne efter de voldsomme oversvømmelser og har oplevet en glemt følelse: solidaritet.

Midt i en syndflod

AF HANA HASANBEGOVI
canad.mug.

Pludselig kan man gøre en undtagelse og hjælpe sin formodede fjende. Pludselig kan man gøre en undtagelse og enes om helt grundlæggende værdier. Pludselig kan man glemme had, sorg og vrede for en stund. Det oplever vi hver dag i det kriseramte Balkan for tiden, hvor en glemt solidaritet er kommet op til overfladen i de oversvømmede lande.

»Broderskab og enhed« lød sloganet i Titos Jugoslavien, som talte seks ligeberettigede republikker og to autonome provinser, og som forenede nationaliteter på tværs af de ikke-eksisterende landegrænser. Tanken om, at man var ét samlet jugoslavisk folk, som stod sammen, var allestedsnærværende i den fælles bevidsthed. Det var en forestilling om, at man sammen udgjorde en lukket klub, som Sovjetunionen, Vesten og USA gerne måtte lege med, men som de ikke kunne banke. Og så gik det den diametralt modsatte vej.

Krigen i start- og midt-1990'erne spredte de ellers forenede republikker på hver sin nationalistiske side, og broderskabet og enheden blev erstattet af fjendskab og separatisme. Et fælles »vi« blev nu til et »os imod dem«.

Her, over to årtier efter krigens udbrud i eks-Jugoslavien, er situationen ikke ændret synderligt i forhold til identitetsoptællelse. Der er venner og der er fjender. I sidste måned sker der så noget, som er helt og aldeles upåvirket af fortiden: en katastrofe forårsaget ikke af fjenden, men af naturen. Kroatien, Bosnien og Serbien er igen forenet, denne gang af vandmasser og ikke af socialistiske slagord.

Symbolikken er næsten af bibelske proportioner, hvor en syndflod vasker minderne bort. Så simpelt forholder det sig dog naturligvis ikke, og minderne er nu fremhævet endnu mere, i bogstavligste forstand. Vandstanden har gjort, at skjulte miner fra krigen har flyttet sig og er krøbet op til overfladen som minde om de ufærdige kampe indbyggerne imellem.

Men midt i, hvad mange af landenes beboere opfatter som en retraumatisering, er der også opstået en måske overraskende bivirkning, nemlig solidaritet.

Frivillige fra hele regionen har hjulpet til med redningsarbejdet. Kroatiens nationale motorvejsvirksomhed, som ellers plejer at have dyre motorvejsafgifter, har erklæret toldfri passage af humanitær hjælp, uanset om endestationen overlod Kroatien, Bosnien eller Serbien. Hotelejerne overalt i regionen har sørget for gratis over-

penge. Som igen kunne skyldes, at han har haft millionindtægter ved siden af sit arbejde i Folketinget.

Men det kan altså godt undre, at en person, der har haft milliongager i 20 år, tilsyneladende har oparbejdet en stor gæld, uden at der findes synlige tegn på, hvad pengene er brugt til.

Selv har han sagt, at han har haft en stor studiegæld, men det holder jo overhovedet ikke. SU blev indført i 1970. Spekulationer over, hvordan tingene så hænger sammen, kan derfor godt få en lidt foruroligende drejning.

Problemet er naturligvis det, at når man er stærkt forældet, og samtidig har politiske eller administrative magtbeføjelser, så kan det ikke fuldstændig udelukkes, at nogen tilbyder et lån på favorable vilkår, og man kan heller ikke fuldstændig udelukke, at nogen ville modtage et sådant tilbud, så længe det ikke direkte er ledsaget af krav om modydelse. Det virkelige problem opstår, hvis man ikke kan overholde lånets forpligtelser. For det er jo sådan, at hvis man er tvunget til at optage lån for at klare sine gældsforpligtelser, så går man yderst sjældent lysere tider i møde.

Det ville ikke være en pryd for det danske demokrati at se en statsminister, der gik personligt konkurs, så mon ikke Lars Løkke skulle skabe mere åbenhed om sine økonomiske forhold, for han igen bliver indhentet bagfra.

Tørn

Robert Rafn, stud.jur., København
Brøndkervej 9, 2500 Valby

Efter at have læst kronikken »Farvel Danmark« af Anne Christina Kjerulff i WA i sidste uge må jeg erkende, at jeg er lettere rystet. Jeg kan sagtens erklære mig enig i de synspunkter, der fremføres, om en uhensigtsmæssig politisk dispo-

med udlandet. Et eksempel er en række uklare regler om forfatteransvar. Hvis uagtsomhed udgår, er der imidlertid ingen grund til at drøfte disse forfatterregler nærmere, eftersom spørgsmålet om en forfatters ansvar for en medforfatters svindel i så fald besvarer sig selv.

Herefter kan forfattere jo kun pådrage sig et sådant medansvar, hvis de selv udøver et forsægtligt forhold ved at bistå fuskeren med råd eller død, ved at se gennem fingre med svindelen eller modarbejde, at den opdages. At en sådan hjælpende hånd ikke kan tolereres er vel indlysende for enhver.

Niels Borregaard, professor i hematologi, KU
Dorthe Dahl-Jensen, professor Niels Bohr Institutet, Is og klima, KU
Jeppe C. Dyre, professor i fysik, RUC
Frans Gregersen, professor i dansk sprog, KU
Jens Hjorh, professor i astrofysik, KU
Poul Nissen, professor i protein biokemi, AU
Marie-Louise Nosch, professor i antikhistorie, KU
Helle Porsdam, professor i amerikanske studier, KU
Jens Ravnkilde, fhv. advokat
Thorikild I.A. Sørensen, professor i epidemiologi, KU
Ditlev Tamm, professor i rethistorie, KU
Eske Willerslev, professor i evolutionsbiologi, KU
Jesper Wengel, professor i organisk kemi, SDU
Dan Zahavi, professor i filosofi, KU

natning for hjælpende hænder, og diasporaen i Europa har på få dage indsamlet massive mængder hjælp til alle de udsatte områder. Maja Gojković, talskvinde for Serbiens parlament, udtalte til lokale medier, at denne solidaritet er et effektivt træk i forhold til samarbejdet mellem landene.

Samarbejdsviljen har også været at spotte blandt nogle af regionens verdenskendte profiler.

Når sportsstjerner, som den serbiske tennisspiller Novak Djoković og den bosniske fodboldspiller Edin Džeko deler de tre hashtags #prayforserbia, #prayforbosnia og #prayforcroatia, ligger der så meget mere i det, end blot den gangse sympati. Det er en lille håndsrækning, der transcenderer forudindtagede fordomme og fjendtlighed. Under normale omstændigheder er netop disse to herrer personificeringer af deres respektive nationalitet, men med disse hashtags siger de: vi er alle i den samme båd, og den synker langsomt, hvis vi ikke arbejder sammen.

Eks-Jugoslavien har ikke eksisteret i næsten et kvart århundrede og titoismen er for længst ved at fordampe i de tidligere republikker. Men måske, med lidt god vilje, har tanken om »broderskab og enhed« ligget tilbage som bundfald, der kan hvirvles op på ny.